

KÄRA NINA

Tuzla, 95-07-16

Kära Nina

Jag kan aldrig skriva som det verkligen är.

Du sitter och tittar på tv nu, nyheterna. Du vill veta vad som händer härnere. Du vill bli lugnad. Du vill veta att jag lever, att jag kommer hem till dig och mamma igen.

Detta kommer inte att bli ett brev som de andra. Jag mår bra, vi har tråkigt, landskapet är vackert och vädret uselt.

I går kom det fem tusen. Som en våg som bara steg och steg och aldrig drog sig tillbaka.

Vuxna kvinnor. En av dem var lik mamma. Deras ögon ser ut som om de inte vill se mera. Det finns inga tårar i dem, som om de har gråtit sig blinda och nu är torra för alltid. Kinderna stramar som om de fortfarande gråter, men ögonen är torra. De håller barnen i händerna, och de släpper dem inte, de bleka barnen är magra som om de legat sjuka länge. Även om de har nylonjackor och t-shirts med Musse Pigg, och joggingskor, ser de ut som små åldringar. Kanske kom alltsammans med någon nödsändning för länge sedan. Kanske köptes det i någon butik som inte finns längre. Kanske skulle det vara mera passande med vadmal och paltor. Det måste kännas svårt att sitta framför teven därhemma och ta nöden på allvar när den är iklädd musöron.

De riktiga gamla männen och kvinnorna ser mer trovärdiga ut, eller hur? De är urblekta, kläderna liksom hänger på dem. De gamla människors vita mössor har fläckar av samma lort som gör ränder i deras ansikten och klibbar fast vid

deras skor. Gråa hårtofsar spretar ut under kvinnornas schaletter. Nina, de sätter sig i kön framför lägret och pissar och skiter, de vågar inte lämna sin plats. Gamla gummor som borde sitta under ett skuggande träd och skala frukt till sina barnbarn. De pissar och skitar och är tvungna att inte bry sig. De blir omkullsprungna av de äldsta barnen när vi kaster ner bröd från vagnen. Faller huvudstupa och slår sig. Reser sig med trasiga händer och knän när mobben har dragit sig undan och brödet är väck. De har ingen kraft att ens hytta med näven åt dem som knuffar omkull dem. Står bara där, med tomma händer och tomma ögon. Gubbarna breder ut sina jackor och faller på knä för att be men får lov att ge upp i all röran. Det finns allt för lite mat och obetydligt med vatten och de lägger sig där de står, sover med ansiktet mot marken.

Stanken som hänger över hela flygplatsen är det enda vi delar. Vi är inte som dem. Vi går i våra snygga uniformer och våra blåa hjälmar men även utan dem skulle vi avslöjas för att vi är så välnärda. De litar inte på oss och jag förstår varför. Jag kan ingenting göra mot deras hat som de inte kan kosta på sig att visa. Deras förnedring är så djup att de inte ens kan spotta mig i ansiktet om jag inte visar dem respekt.

Minns du Nya Zeeland? Vår första bungy-jump. Du var grön i fejsset av skräck, och jag tvingade dig. Min lillasyster är inte feg. Nu hade vi kommit så långt. Då måste allting prövas. Dessa människor har kastats ut. Ingen gummivajer bromsar deras fall, ingen fast mark väntar dem.

Om vajern hade brustit. Om du hade störtat ned mot avgrunden. Om jag. Om du. Jag känner suget i magen igen och det är ingen lust i det, ingen spänning. Jag skäms över att ha lekt med döden, att ha lekt med din död, med mammas sorg och oro. Res bara, sa hon, och vi reste. Bort från omsorgen i hennes ögon, bort från bekymren. Vi valde själva och vi reste så långt bort som möjligt.

De säger att alla vapenföra män fördes bort. Ingen vet vart. Vapengör. Det är sådana som jag. Giftasmogen. Könsmogen. Flickor i din ålder finns inte här. De försvann också och ingen vågar fråga vad som hänt med dem.

Vi jobbar 12-timmars pass och pratar inte längre med varann.

Jag åkte hit för upplevelsens skull. Du sa att du förstod mig. Efter en jorden-runt-resa kändes det alltid lite väl lugnt i Odense. Nu känns det som om jag aldrig kan komma tillbaka.

Kanske det skulle hjälpa om jag kunde tänka på mitt rum därhemma hos dig och mamma. Jag har försökt att tänka på gräsmattan och på hallonen nere i trädgården, men det får mig bara att skämmas. Jag har försökt att tänka på pappa. På den dagen vi tog farväl av honom mellan alla sladdar och ställningar, de gröna kurvorna i rutan, den lilla ljusglimten som hoppade iväg, bip, bip, medan livet rann ur honom. Vad jag skämdes för honom alltid, hans konstiga rörelser, grimaserna, varför kunde han inte vara som andras pappor. Varför måste han vara sjuk och konstig och dö från mig när jag bara var elva år gammal. En dansande idiot som de andra gjorde narr av. Som aldrig kunde lära mig hur man är pappa.

Det finns inga pappor här heller. Bara gubbar som en gång varit det men som nu bara är bördor för sina döttrar. Våra officerare är någon sorts stora bröder som ställer krav och håller ordning. Man kan inte luta sig mot dem. Eller söka tillflykt hos dem. På vår sida är vi syskon allihop. Det som behövs är fäder och mödrar.

Jag saknar dig, Nina. Jag tror du skulle veta vad jag pratar om.

En kvinnlig läkare från en av hjälporganisationerna stod och grät mitt i en skock sex-sjuåringar, deras små armar och ben var täckta av kakor av smuts, de kippade efter andan i hettan. Så tog hon sig plötsligt samman och gick därifrån. En liten stund senare såg jag henne komma tillbaka med en hink vatten, varifrån hon fått den vete gudarna. Hon övertalade mammorna att klä av barnen, hon tvättade dem med sina bara händer, fick dem att andas på nytt. Hon visste vad hon skulle göra. Hon visste att törsten sitter överallt, att tröst och beröring är lika viktiga som mat och dryck. Varifrån vet hon det? Mamma vet det också. Hennes hand på pannan när vi hade feber, minns du det?

Handlingskraftig. Beslutsam. Alltid redo. Jag var bäste scouten i min trupp. Förtjänstmärkena, minns du dem? Jag var skitbra på knopar och stekar. På djurspår och tältresning. Jag var riddarandan personifierad, alltid redo att bära

tunga väskor åt gamla tanter. Den här jamboreen var jag inte förberedd på. Jag agerar, jag svänger min spade, jag sliter med tältduken och visar folk till rätta, delar ut filtar och hämtar vatten. Men jag visste inte att jag kunde hata så mycket. Hata dem som bär skulden till detta. Dem som har avlägsnat dessa människor från sina byar och hus som vore de ohyra. Dem som lät det ske.

Under träningen hemma såg jag kamrater som blev vapengalna. Deras vapen blev en förlängning av dem. När de tog sikte, sköt, slängde vapnet över axeln, gick och span med det. Deras blick blev underligt stel som om de inte längre såg oss andra, men något långt borta, något dom skulle skjuta prick på och döda. Jag tyckte aldrig om att ha med vapen att göra. Det var inte därför jag åkte hit. Nu känner jag det i kroppen, suget att gripa ett vapen, vilketsomhelst, och förintna fienden. Mörda och stympa, oskadliggöra. Hämnas. Jag växer neråt och förvandlas till en rasande pojke. På den andra sidan laddar andra rasande pojkar sina automatvapen. Betjänar granatkastarna. Från sina skjul längs trafikerade vägar tar de sikte på människor som köar efter bröd. På andras mödrar. På andras små syskon.

Hur ser deras fäder ut? Klappar de huvudena på barnen i tv-rutan, delar de ut godis till de erövrades ungar? Ser du dem där du sitter nu? Här är de skuggor på tältduken, deras ande vilar, tung som stanken, över landskapet.

Tv berättar ingenting. Jag berättar ingenting. Det känns som om allting här sipprar in i mig och upplöser mig. Jag är inte längre densamme som den du tog farväl av.

Kanske tar det aldrig slut.

Låt inte mamma läsa brevet. Kära hälsningar, din

Jesper